

907

ŠVYTURIYS

LEIDZIA ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

REDACCION y
ADMINISTRACION
c. Olavarría 882
Buenos Aires
Abierta de 8 a 12
y de 18 a 20 horas

SEMANARIO LITUANO "E L F A R O"
Fundado el 2 de Agosto de 1930.
EDITA CONF. CATOLICA LITUANA

LIETUVISKOS MINTIES SAVAITRASTIS
Isteigtas 1930 met. rugpjūčio 2 d.
REDAGUOJA REDAKCINE KOMISIJA

Concepción 1075
FRANQUEO PAGADO
TARIFA REDUCIDA

Kaina metams: \$ 4.00. Pusečiai: \$ 2.00
Trims mėn. \$ 1.—; — Ats. Nr. 10 a.

METAI IX BUENOS AIRES Ketvirtadienis, Liepos - Julio 13 d. 1939. — Nr. 424.

Lenkija Stengiasi Sudaryti Pastovų Prietelingumą Su Lietuva

Iš Varšuvos pranešama, kad Lenkija, kuri prieš 18 metų norėjo užimti Lietuvą, tačiau tai nepasisekė, vien užgrobė Vilniaus kraštą, davė dar vieną žingsnį sudaryti pastovų prietelingumą, su Lenkija. 12 laikraštinių atvykimų Varšuvon oficialiu aplankymu, pažymi Varšuvos daromus žygius suartinti minėtas valstybes.

Klaipėdos kraštą užėmus vokiečiams, užsimezgė artimesnių ryšių pradžia Varšuvos su Kaunu. Taip pat žymi, kad diplomatiniai ryšiai buvo atnaujinti

pereitų metų kovo mėnesį, mums jau žinomu būdu, po 18 metų tebesitęsiančio karo stovio.

Po mėnesio užėmus vokiečiams Klaipėdos kraštą, buvo pasklidę gandai, apie Lietuvos vienybę su Lenkija. Šių metų gegužės mėnesyje vyriausias kariuomenės vadas, gen. Raštikis, oficialiai lankėsi Varšuvoje.

Gera informuotose sluoksniuose daromos išvados, kad tai naujas gestas pagerinti Vilniaus krašte esančių lietuvių būklę.

Kaip jau ankščiau rašėme, ši žinia yra iš Varšuvos.

Atslūgo Įtempa Padėtis Del Dancigo

Prancūzams ir anglams pakartotinai pareiškus, kad gins Lenkijos interesus Dancige ir neleis vokiečiams jo užimti, nes vienintelės lenkų upės Vistolos, įtaka į Baltijos jūrą eina per Dancigą, ir tuomi patimi vokiečiams

užėmus uždarytų kelią į jūrą, kas reikštų ekonominį Lenkijos spaudimą Vokietijos naudai, vokiečiai nurimo, ir reikia manyti, kad viešai bijos pulti lenkų koridorių.

Iškilmingai Paminėta Tautos Šventė

Visoje Argentinos respublikoje pereitą sekmadienį, liepos 9. dieną, buvo iškilmingai paminėta Konstitucijos paskelbimo sukaktuvės.

Diena pasitaikė graži ir saulėta. Truputis po pusdienio Katedroje J. E. Kardinalas Copello atlaikė iškilmingą „Te Deum“, kuriame dalyvavo Valstybės Prezidentas Dr. R. M. Ortiz, diplomatinis korpusas ir aukšti valdininkai.

Pasibaigus iškilmingoms pamaldoms, Prezidentas su Karo ministriu nuvyko į Palermą dalyvauti kariuomenės parade.

Prezidentui užėmus oficialią tribūną prasidėjo kariuomenės

paradas. Pro Prezidentą pražygiavo įvairios kariuomenės dalys, kurių šaukimas iššaukė nepaprastai didelės, susirinkusiųjų minios, karštus ir entuziastinius plojimus.

Oficialus minėjimas baigėsi puikiame teatre Colón, vakare, dalyvaujant Valstybės Prezidentui su ponija ir aukštom asmenybėmis.

Šis minėjimas prasidėjo Argentinos himnu. Sekė Puccini opera „Turandot“.

Pasibaigus operai, ir Prezidentui išeinant, susirinkusiųjų kaip ir sutinkant, buvo išreikšta didelės simpatijos.

Vilniuje

DRAUGIJOS DAR NEATIDUOTOS

Jau pora kartų buvo minėta, kad žadama atiduoti (grąžinti) Vilniaus „Ryto“, švenčionių „Ryto“ ir ūkio draugijas. Vilniaus „Ryto“ Draugijos gražinimo raštas jau gautas, bet kuratorius Prokajčiukas iki šiol Valdybai Draugijos dar neperdavė, nors perdavimo protokolą žadėjo atsiųsti.

Kas del švenčionių „Ryto“ ir ūkio draugijų, tai iki šiol jokių raštų tuo klausimu negauta. Pagaliau tenka suminėti pas-

kutiniu metu lenkų spaudoje pasirodžiusi žinia apie Lietuvos Sporto Klubą sugrąžinimą. Pasak tų žinių, gražinimo raštas esąs jau gautas ir netrukus kuratorius Niececkis atiduosiąs Klubą valdybai visus turimus daiktus.

Apie Labdarybės ir šv. Kazimiero draugijų gražinimą tuo tarpu nieko dar negirdėti. (6)

EKSKURSIJOS IŠ KAUNO

Vilniuje viešėjo kelios ekskursijos, atvykusios iš Kauno. Visos ekskursijos buvo atvykusios ne

Darius ir Girėnas, prie lėktuvo Lituanica, kurie triumfališkai perskridę, neramųjį Atlantą, tragiškai žuvo Soldino miškely, liepos 17 dieną, prieš šesis metus.

Žinios Oro Paštu

Kaunas — Per Lietuvos Šaulių Sąjungos 20 metų sukakties šventę kino kronikos gamintojai nufilmavo daugiau kaip 1.000 m įvairių vaizdų, iš kurių

traukiniais, bet dideliais autobusais, kurių gražumu Vilniaus gyventojai negali atsistebėti.

Paskutinė ekskursija sudarė Lietuvos katališkojo jaunimo "Pavasario" būrys. Su šia ekskursija atvyko Vilkaviškio vyskupas M. Reinsys ir d-ras Leimonas. "Pavasario" organizacijos pirmininkas. (6)

JOGAILOS PAMINKLAS VILNIUJE?

Miesto tarybos posėdyje buvo iškeltas sumanymas, kad Vilniuje būtų pastatytas Jogailos paminklas. Kadangi su paminklais Vilniuje sunkoka, tai šio projekto sumanytojai siūlo, kad Vilniuje būtų pastatytas tasai Jogailos paminklas, kuris dabar stovi Tarptautinės New Yorko parodos Lenkijos pavilione.

Parodai pasibaigus, Jogailos paminklas būtų pervedtas į Vilnių ir čia kur nors pastatytas. (6)

Kaunas — Šiais metais žemės ūkio ir pramoninių mašinų pareikalavimas palyginti su praėjusių metų pirmuoju pusmenčiu, žymiai padidėjo. Iš viso šiais metais ligi birželio 15 d. parduota įvairių mašinų už 5 mil. litų, tuo tarpu praėjusiais metais per tą patį laiką buvo teparduota už 2,5 mil. litų. Ypač šiais metais yra padidėjęs variklių ir kulių mašinų pareikalavimas.

Kaunas Gyvenęs ilgesnį laiką

Amerikoje ir susitaupes kiek pinigų Juozas Kučinskas 1913 m. Plungėje įsteigė pirmąją lietuviškąją verpyklą, iš kurios išsivystė didžiausia Lietuvoje medvilnės ir linų apdirbimo įmonė su 600 darbininkų. Kučinskas savo fabriką perleido savo žentui Pabedinskui, o pats parašė savo atsiminimus, vaizduojančius prieškarinio ir vėlesnio laikotarpio pramonės ir prekybos kūrimosi raidą Lietuvoje. Atsiminimai turi per 300 puslapių. Lietuviškos pramonės pionierius Ku-

činskas yra kilęs iš visai neturtingos šeimos Plungės apylinkėse ir pats jaunystėje ilgą laiką tarnavęs pas ūkininkus už berną.

Kaunas — Birželio paskutinė

mis dienos. Gudžiūnų valsč., replių ruožu praejo nepaprastai audra su ledais, kokios net simtamčiai seneliai nepamena. Virto it degtukų dėžutės stiprūs triobesiai, kurių sugriauta apie 15. Medžiai linko prie žemės, laukuose ledų mušami staugė gyvuliai bėgdami į krūmus. Apie 5 minutes krito laukinio obuolio didumo ledai, su žeme sumaišydami visus pasėlius, išdauždami angus. Po audros buvo tiek ledų, jog rogėmis galima buvo važinėti ir išsilaikę nesutirpę net visą parą. Nuo ledų sutirno net gyvuliai, o laukuose randa užmuštų paukščių. Kelių ūkininkų išversti triobesiai vėjo išnešioti, o vieno ūkininko vežimas buvo permestas per kelią su pilnomis 2 statinėmis vandens. Padaryti labai dideli nuostoliai.

Suvalkų Kalvarijos valsč. taip pat krito riestuto didumo ledai, kurie apkapojo daržus, laukus, išdaužė langus, o vietomis vėtra išnešė langus net su rėmais ir sugriovė keletą kluonų ir tvartų, soduose išvartė daug obelių ir kt. didelių medžių. Jurbarko apylinkėje perkūnija pridarė daug nuostolių, sugriovė kelis ūkius ir užmušė daug gyvulių. Šiaulių valsč. daugiausia nukentėjo Bridų, Keblių, Jaugeliškių, Sniškų, Rekyvos ir kt. kaimai. — Birželio 28 d. šilalės miestelyje kilo didelis gaisras. Sudegė apie 20 gyvenamųjų ir tiek pat negyvenamųjų triobesių. Esant vėjui ir sausrui, ugnis nepaprastai greit plėtėsi ir gyventojai vos spėjo patys pasprukti. — Birželio 29 d. kilo gaisras Kulų miestelyje, Kretingos apskr., tirštai apgyventoje medinio trobesio dalyje. Sudegė 10 gyvenamųjų ir 10 negyvenamųjų trobesių. Be pastogės liko apie 70 gyventojų.

Kaunas — Šia vasarą daug val

dininkų bei tarnautojų vyksta vasaroti į kaimus, į savo tėviškes. Tokiais vasarotojais labai patenkinti kaimų gyventojai, ypač jaunimas, nes intelligentai mieliai su jais artimai bendradarbiauja, rengia įvairiais kultūrinės pramogos, skaito paskaitas, sportuoja. Kai kurie iš jų, važiuodami į namus atostogų, padovanoja savo tėviškęs mokyklai bei bibliotekai knygų.

Ką Skaitysime?

Broliai, mes lietuviai nelabai paisome, ką skaitome. Mums nesvarbu koks laikraštis ar knyga įpuolė į rankas. Paėmėm ir skaitom. Tačiau taip neturėtų būti.

Iš gyvenimo galime mokintis. Juk mes tuojau neperkame pirmutinius paduotus batų. Neperkame tuojau pasiūlytus namus. Ką mes darome? Pirmą apžiūrime, koks ten daiktas, namas. Ar mums patiks, ar galime naudotis turėti ir panašiai. Gerai apsvaistę tada ir perkame namą, ar ką kitą. Dabar, kodėl mes nežiūrime ką skaitysime, kas tenai per knygą, laikraštį? Kodėl gavę pirmutinį laikraštį perkame?

Ne kartą knygą ar laikraštį iš paviršiaus nekaltai atrodo. Pamasinti imame. Ką sužinome? Eh, visokias šlykštynes. Nekartą brukoma visokios mintys prieš tikėjimą, prieš dorovę, — prieš visa tai, kas gera ir gražu.

Būkime nuosaikūs. Apgalvokime ką skaitome, kokią spaudą remiame. Tiesa, tie keli centavai nedaug ką mums reikš. Tačiau kai mes perkame komunistinį laikraštį — remiame nors ir netiesioginiai komunistą. Kai mes perkame gražiai atspausdintą socialistinį laikraštį — netiesioginiai remiame socialistus. Na ir aišku, kai perkame katalikišką laikraštį, remiame katalikus.

Ką skaitome? Ne vienas sakys: "Man vis tas pats. Visi lietuviški laikraščiai geri." Ne, visai netip. Ar šviesa ir tamsybė tas pats, ar baltas gali būti juodas, ar priešingai? Žinoma, kad ne. Yra ir sveikai galvojančių laikraščių. Yra ir žema spauda, kuri mėgsta ignybiti, "duoti į kailį". Tai vienos ar kitokios pakraipos žmonės. Dar labai kenkiaminga yra tokia spauda, kuri pasigriebusi kokią "skandaluką" — tikrai įvykusi ar ne, vistikė rašo. Toji spauda nešviečia žmones. Ji tiksliai del biznio gyvena, jai nesvarbu pakelti žmogaus dvasią, svarbus biznis — pinigai.

Pasakyk ką skaitai? Sužinojęs tavo skaitomą laikraštį, maždaug galima pasakyti, koks Tu žmogus, kaip nusistatęs, kokios minties laikais. Nes kaip vienas supuvęs obuolys supūdo visus sveikus statinėjus — lygiai blogas laikraštis dvasiniai supūdo kad ir sveikai galvojančių žmogų.

Ką skaitysime?

K. M.

Dėkime Pastangas!

Mielas Skaitytojau:

Aš ir Tu, mes visi gerai žinome, kaip malonu perskaityti savo spausdintą žodį — spaudą. Noromis ieškome naujų, norime žinoti kas pas mus gero, blogo. Žodžiu, lietuviškas laikraštis, mūsų SVYTURYS yra pageidaujamas svečias mūsų pastogėje.

Bet pagalvokime. Kas išleidžia tą laikraštį, kaip jis išsilaiko? Juk oru ir vandeniu neišleis laikraščio, neišsijusi jo į platųjį pasaulį. Taip — supratimai mielas skaitytojau — už pinigus atspausdinta, išleidžia laikraštį. Tačiau iš kur renkami tie pinigai? Iš pačių skaitytojų — prenumeratos būdu. O, prenumeratos pinigais, laikraštis nors ne pilnai, bet dalinai gali gyvuoti.

Ir sakyk! Ar Jūs užsimokėjote už laikraščio prenumeratą? Jūs norite laikraštį gauti, Administracija nori Jums siųsti — bet kodėl neužsimokite, neateini mūsų SVYTURIUI pagalbon? Pats nemoki, pats nemoka, žiūrėk, jau SVYTURYS nustoja kelti gyvybės laislių — pežų.

Šis laikutis nėra tam, kad peikiti skaitytojus. Bet visiems priminti: būkime teisingi žmonės, užsimokėkime savo skolas, tai yra, atsilyginkime už laikraščio prenumeratą. Jei mes lietuviai norime savo spausdinto žodžio skaityti, kiek mūsų jėgos leis, pety pety, paremkime mūsų spaudą — SVYTURI.

Mes norime padėti SVYTURIUI išsilaikyti. Ką mes tad darysime? Visų pirma užsimokėkime savo duoklę — atsilyginsime už prenumeratą. Tada ieškosime naujų skaitytojų — va ir sveika ir gera SVYTURIUI.

Tad visi darbai! Stokime dirbti, kad mūsų spauda klestėtų, gyvuotų. Nes, kur vienas du stas į darbą — tenais vis daugiau nuveiks. Dirbkime! Jūsų

P. Papeckys.

GAISRAS DEL NEATSARGUMO

Kriaunos. — Š. m. gegužės mėn. 31 d. 7 valandą vakare Pakriaučio k. sudegė Balio Dėdėlio gyvenamasis namas. Gaisras kilo dėl neatsargumo su ugnimi. Šeimi ninkė, užkūrusi ugnį virti vakarienę, išėjo karvų milžiti. Ugnis iškrito iš pečiuko į netoliese padėtas smulkias sausas pakūras. Šios užsidegusios pasiekė lovą ir popieriais išlįpintas sienas. Dūmams pradėjus veržtis pro plyšius, pastebėjo šeimininkė, bet jau buvo per vėlu. Vyrai dirbo

lauke toliau nuo namų. Ligi su bėgę žmonės, namas jau buvo visas liepanose. Sudegė visa, kas viduj buvo. Kitas trijobas išgelbėjo.

Kaunas. — Rašytojo Jono Bilūno palaiškus iš Zakopanės numatoma perkelti į Lietuvą rugsėjo pradžioje. Laidotuvis. Anykščių apskrityje, Laidotuvis. Anykščiuose numatomos rugsėjo 10 d. Palaiškų perkėlimo reikalų į Lenkiją išvyksta Lietuvos Rašytojų Draugijos atstovas.

LIETUVOJE

LIETUVISKŲ DAINŲ KONCERTAS

Šeštadienį prieš Sekmines Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje buvo suruoštas didelis lietuviškų dainų koncertas. Dainavo atvykęs iš Dotnuvos Žemės ūkio Akademijos choras, Br. Budriūno vedamas.

Pirmoje koncerto dalyje mišrus choras padainavo 10 liaudies dainų, užbaigdamas didelio išpuošio padariusia J. Zilevičiaus "Laisvės daina".

Po to chorą sveikino kun. A. Viskantas. Meno ir Literatūros Draugijos vardu. A. Krutulytė — "Varpo" choro vardu, Vl. Jurkevičius — lietuvių artistų vardu, Br. Uziela — lietuvių Studentų Sąjungos vardu ir inž. J. Pajaujis — Vilniaus krašto lietuvių agronomų vardu. Visi sveikintojai įteikė chorui dovanų.

Antroje dalyje vyrų choras padainavo tris dainas, po to vėl mišrus choras užbaigė koncertą, sugiedojęs "Lietuviai esame mes gimę". Nuaudėjus paskutiniams garsams, pilnutėlė žmonių salė entuziastiškai užtraukė tautos himną.

Malonu pažymėti, kad šio choro pasiklausyti, jo gražių dainavimų pasigėrėti susirinko labai daug iš viso krašto atvykusių maldininkų. Nors salė ir didelė, bet daugelis nesutipo.

LIETUVIŲ JAUNIMAS L. N. KĖ KALVARIJAS

Kaip jau buvo rašyta, birželio mėn. 11 dieną į Vilnių iš viso krašto suvažiojo nemaža lietuvių jaunimo. Iš viso atvyko apie 500 žmonių. Vilniuje tą dieną iš ryto Aušros Vartuose suvažiojusiam lietuvių jaunimui buvo atlaikytos mišios, o po to jaunimas išvyko lankyti Kalvarijų.

Kalvarijas lankė dviem grupėmis. Vienai vadovavo, kun. K. Pukėnas, kitai — kun. E. Basys.

Vakarą Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje jaunimui buvo suvaidinta M. Gogolio komedija "Piršlybos". Po vaidinimo Kauno pavaršarinkų centrinės kuopos vyrų choras padainavo kelias lietuviškų liaudies dainų. Taip pat padainavo buvusi Kauno operos artistė p. Matijosaitytė. Vakariui baigiantis padainavo "Kur bakažė samanota" ir ariją iš operos "Toska" minėto pavaršarinkų choro vedėjas p. Daukantas.

Publikos buvo pilnutėlė salė, daugiausia kaimo jaunimas. Į vakarą apsilankė ir viešis Vilniuje Vilkaviškio vyskupas Rėnys.

TVARKOMI JAVONIES UPE. LIJ. KRANTAI.

Per Marijampolės miesto centrą teka nedidelis Javonies upelis, kurio vanduo labai užterštas ir drokia. Miesto policijos nuovados viršininkas dabar įsakė namų savininkams, per kurių žemę teka Javonies upelis, išvalyti upelį dugną ir sutvarkyti krantus.

SODZIAUS MUZIEJUS. PLEČIASI

Marijampolės apskrities savivaldybės išlaikomas Sodžiaus Muziejus ruošiasi įsteigti naujus

skyrius: baudžiavos, Napoleono žygio per Lietuvą, 1863 metų sukilimo, rusų valdymo, knygnešų, 1905 metų laikotarpio, vokiečių okupacijos, kovų už Lietuvos nepriklausomybę, atstatytos Lietuvos ir kt. Muziejaus administracija, dabar turėdama patalpas, rūpinasi atvaizduoti atgimusios Lietuvos įstaigų ir organizacijų veiklą, rinkti senosios Lietuvos nykstančių praeities paminklų fotografijas, piešinius, brėžinius ir aprašymus. Sodžiaus Muziejus, ypatingai pavaršarį, gausiai lankomas ekskursijų.

IVES DARBO TALKĄ

Užsienyje vienu įvesta darbo priv. tarnyba. kitur visas akad. jaunimas turi vasaros metu eiti dirbti į sodžių arba kurį pasirinktąjį darbą, atlikti praktiką. Ligi šiol pas mus tokių darbo tarnybos ar talkos nebuvo. Ją dabar norima įsteigti įstatymo keliu.

Numatyta įsteigti savanorių darbo stovyklą, kurioje dirbtų apie 100 — 200 įvairaus išsilavinimo bei profesijos jaunimo. Pradžiai numatoma savanoriams duoti statyti plentą iš Palangos į Šventąją. Darbai truktų nuo liepos 15 d. ligi rugpjūčio 15 d. Netrukus šis reikalas bus galutinai išspręstas.

VARZO DARBININKŲ BĖGMĄ Į MIESTUS

Šiaulių miesto savivaldybė gavo vidaus reikalų ministro įsakymą, kad nuo ateinančio sezono pradžios į viešuosius darbus

rie mieste be pertraukos įgyvendino 3 metus ir kurie įrodys, kad vasaros metu dirbo žemės ūkio ar kitus darbus pas ūkininkus. Įrodymo dokumentas, kad darbininkas vasaros metu dirbo žemės ūkio darbus, turi būti darbo knygelė.

Ir šiaulių miesto taryba, rūpinamasi miesto bedarbiais, jau anksčiau buvo priėmusi nutarimą, varžantį kaimo darbininkų veržimąsi į miestus.

PAGELAVOJ VASAROS 200 NETURTINGŲ VAIKŲ

Šiaulių Apyg. Ligonų Kasa, rūpindamasi savo narių vaikų sveikatingumu, kasmet į Pagelavoje įsteigtą vaikų koloniją siunčia apie 200 neturingų tėvų vaikų, kurie ten ne tik turi progos gražiai praleisti atostogas, bet dargi ir sustiprėja, nes vasarinę yra pastatyta gražiame pušyne, netoli ežero. Siemet kandidatais į vasaros vaikų koloniją įsiregistravo 684 vaikai, iš kurių bus padaryta atranka ir pasiųsti tik silpnesnieji, kurie labiau reikalingi poilsio.

PASODINO DAUG MEDELĮŲ

Nuo gegužės mėn. pradžios Marijampolės mieste vyksta intensyvi medelių sodinimo talka. Daugiausia medelių pasodino moksleiviai. Nemažai medelių pasodino įvairiose gatvėse ir Miesto Savivaldybė. Apskritijje medelių sodinimu daugiausia rūpinasi pradžios mokyklos jaunųjų ūkininkų rateliai ir kt. Numatoma, kad apskritijje per šį sezoną bus pasodinta iki 50 — 70 tūkstančių medelių.

LIETUVIŲ DIENA!...

LIEPOS MĖN. 30 D., 4 VAL. POPIET.

Buvusių Liet. Namų Salėje Av. Montes de Oca 320

Federacijos jėgos pasirodys: Šv. Cecilijos choras, Vaidinimas, Paskaita, Dainos, Muzika, Deklamacijos, Margumynai, Veringa Loterija, Savas Bufetas, Išanginis laimėjimas, o dar bus linksmi šokiai.

ŠVYTURIO REDAKCIJOJ galima gauti pirkti sekancias knygas.

MALDAKNYGE ir BAZNYTINIŲ PAMALDŲ VADOVELIS. 255 pusl.	\$ 2.—
ŠVENČIAUSIOS JEZAUS ŠIRDIES INTRONIZACIJA 92 puls.	" 0.75
MAŽAS KATEKIZMAS, arba trumpas tikėjimo išdėstymas. Kun V. K., pusl. 63	" 0.50
STACIJOS IR GRAUDŲ VERKSMAS, pusl. 62	" 0.40
VYSKUPO P. BŪCIO VEIKALAI:	
APOLOGETIKA, arba atsakymai į bedvių užmetimus prieš tikėjimą, pusl. 222, su popieros viršeliais.	\$ 2.20
aptaisyta	" 3.—
KATALIKŲ TIKYBA, arba dogmatinis katalikų tikybos išdėstymas pusl. 215, aptaisyta	" 4.—
JEZUS KRISTUS PASAULIO IŠGELBETOJAS, 514 puslapių popieros viršeliais	" 5.—
aptaisyta	" 6.—
KUN. DR. K. MATULAIČIO VEIKALAI:	
KRISTUS PATARIMŲ KELIAIS, 223 puslapių, aptaisyta	\$ 4.—
SIELOS TAKAI TOBULYBEN, 269 puslapių, aptaisyta	" 4.—

MOTERU SKYRIUS

Nesusipratimas

(Laisvas sekimas)

Šiandien Olė atėjo pas mane. Jau daug metų kaip mes draugaujam. Ankščiau ji buvo labai nelaiminga, ir aš gal dėl to, ir pamilau ją.

Tačiau gyvenimas dažniausiai atlygina ir Olė taip pat su rado savo laimę.

Nuo to laiko kai ji laiminga, mane truputį apleidžia ir kuomet sueiname, ji man tekalba apie jį, jo meilę, jų siekimus.

Man patinka jos egoizmas ir leidžiu jai šnekėti. Veik visuo- met būvau jai lig vyresnė sesuo, jos patarėja. Tiesa, sesers mažiau būna reikalingos, kuomet jaučiasi laimingos. Juk ir ligoninė pasveikę užmiršta savo gydytoją. Taip mane užmiršo Olė. Jei būtų atsitolinęs kuomet buvo nelaiminga, skaudu man būtų būvę. Gi žinodama kad ji laiminga, ir aš patenkinta jaučiuosi. Juk daug gražesnis gyvenimas atrodo, kuomet žinome, kad likimas palankus tiems, kuriuos mylime. Žiūrėdami į kitų laimę mes drįstame laukti, kad kokią dieną ir mus ji aplankytų.

Šiandien ją mačiau po daugelio tylos mėnesių. Atėjo staiga, nepranešusi. Išbalusių veidų, liūdnu žvilgsnių, lig dešimtimis metų būtų pasenusi.

Aš buvau pripratusi ją matyti linksmai, su pakeltu ūpu, su to-

kia išraiška, kuri pilnai pasako, kuomet moteris yra mylima.

Nieko neklaususi įvedžiai ją kambarin, kur žinojau, kad būsimi apsaugotos nuo smalsuolių. Vos tik spėjo atsistoti šalia manęs, priglaudė galvą prie mano peties, ir pradėjo karčiai verk- ti.

Leidau jai išsiverkti, atspėdama skaudžią dramą. Išsiskirimas gal, galvoju.

Su dideliu švelnumu stengiau-

si ją nuraminti. Pavyko. Pradėjo kažką pasakoti. Paskui pa- duodama laišką tarė:

— Imk, skaityk. Pamatysi kaip jis su manim elgiasi. Neturi širdies. Niekuomet manęs nemylėjo. Nes jei kada nors jo žodžiai buvo teisingi, kaip jis galėjo taip pasakyti?

Perskaičiau tą ilgą, nepabaigiamą laišką. Dieve mano, kokie kvaili tie įsimylėjusieji! Iš tos visos dramos pasirodė tik menkas nesusipratimas teesas: jis pavėdus, ji užsigavusi jaučiasi, nesuprato išvedžiojimų, leido savo savimeilei kalbėti, gi tikrumoje abu buvo tos pačios nuomonės. Ginčydami ir tesiklausydami savo išvedžiojimų, kito kalbos nei negirdėjo.

Perskaičius kelis kartus laišką nuraminau Olę. Nes laiške, už išmetinėjimų slėpėsi ne drąsus prašymas ir baimė jos netekti.

— Tu tiki kad jis mane myli? Grįž prie manęs?

— Kad niekuomet nei nebūvo nuo tavęs atsitolinęs, tu mažai kvailute. Tai vasaros audros, per kurias pereina visi įsimylėjusieji. Ir jei jis tavęs nemylėtų, ši nesusipratimą būtų išsprendęs išardamas sudieu. Juk meilėje vien tereikia bijoti abiejų.

Olė išėjo nušvitusi. Tikriaus-

niai, greitai laiku susitaikins, ir gal kada ateis diena, kuomet galėsiu pasakyti:

— Atsimenat aną laišką? Kiek kentėjot abu, ir vien tik dėl tos savimeilės.

— Taip, — atsakys Olė — kokia tuomet kvaila buvau.

— Taip, kvailutė, — pritaras vyras — bet dabar jau išsigydy. Dabar išmoko tikrai mane mylėti.

L. C.

Eisi Keliu

Eisi keliu ieškodama Dievo, bet atydi žmonių trūkumams, vargams.

Kiekviename momente, beli kokioje vietoje, nesvarbu kokioje draugystėje būtum, tu pasistatyt saū puikųjį Franklino klau- symą:

— Ką gero galiu čia padaryti?

Gerai žiūrėk ir klausyk kiekvieno garso, kad nepraleistum keliu jokio nuliūdusio, apleisto- jo ar vargšo. Ir kuomet jau nieko nebeamatysi vieškelio, kuria- me saulėje žvilga daugybė pėdų, kuomet kelias bus vienišas, ku- vo greičiausiai grįžk prie Die- vo.

Ir kuomet tavyje Jis paklaus: „Kodel manęs neieškojai, dukterie mano?“, atsakyti: „Pone, ieškojau Tavo žmonės“. „Ir suradau mane?“. „Taip Pone: su radau Tave varguose, nelaimin- guose ir nuliūdusiuose“.

Ir Jis vieton atsakymo švel- niai tau nusišypsos. A. N.

PARSIDUODA

Valgomųjų Produktų Krautuvė
Kreiptis: Fiambreria Alemana,
Mercado, Puesto 11, gv. Alvarez
Tomas 1137, Capital.

Vidutis ir kraujo ligos. Veneros. Moderniškas gydymas ultra- violetiniais spinduliais, dirbtina temperatūra ir trumpom bangom.

Dr. D. SHPUNBERG

ANTRADIENIAIS NETURTINGUSIOS

PRIMA VELTUI

Nuo 4 iki 7 val.

Azcúenaga 384

Virtuvė

MOZŪRAS

Ištrinti 200 gramų sviesto su 250 gramų cukraus. Sudėti 4 kiaušinius, vieną šaukštą keli- mų miltelių 1/2 kg. miltų, 1/2 limono sunkos ir nutarkuotą žie- velę. Gerai išminkyti.

Atskirai prirūsti varškę, su- dedant 1/2 kg. šviežios varškės, 3 kiaušinius, 100 gr. smulkių ra- zinkų, truputį maltų cinamonų ir 4 šaukštus cukraus. Visa ge- rai sumaišyti.

Maždaug tris ketvirtada- lius tešlos dėti į formą, ir ant vir- šaus sudėti varškę. Likusią teš- los dalį truputį paminkyti su mi- ltais ir su stambia tarka plonai aptarkuoti viršų.

Kepti karštame pečiuje apie tris ketvirtadalius valandos.

V. B.

ZIRNIŲ KOSE

Imti 1/2 kg. paprastų žirnių, pamerkti, kad išminkyti. Išmir- kių nupilti vandenį, o užpilti kitu šaltu vandeniu tiek, kad ap- semtų. Pridėti svogūnų, lauro la- pelių ir virti. Išvirtus perleisti per mėsos mašinėlę arba pertrin- ti per rėtį. Pridėti druskos, pipi- rų ir riebalų: alyvos, sviesto, ar spigrintų lašelių.

Elegantiškas, vyriško stiliaus, tamsios spalvos kostiumas. Ypa- tingai šie kostiumai bus nešioja- mi šį pavasarį.

Rusijos Moterų Beviltiškumas

Šiaurės Amerikos laikraštis „Ceska Zena“, kadaise at- spausdino Rostov miesto, Rusijos moterų laišką, kuris buvo rašytas viso pasaulio moterims ir gautas aplinkiniais keliais Varšuvoje.

Laiške rašyta apie skaudžią ir nepakeliamą Rusijos mo- terų būklę.

Sekandios yra to laiško ištraukos:

„Mes, Rostov moterys, motinos ir dukterys, beviltėje pa- skendusios, kreipiamės į viso pasaulio moteris.

„Šis laiškas yra mūsų bevilties šauksmas! Jį rasome y- patingu pastu, statydamos savo gyvybės pavojun... Lai- ską, kurį parašėme šios šalies moterų širdžių krauju.

„Mes neprasome pagalbos nei apsaugos — tai nemano- mi dalykai. Ir užuojautos mes ne laukiame. Tik norime Jums pranešti, kad neapsigautume! komunistų siulomu „roju“ kur pagal juos, darbo sąlygos geros, moterų pastatytos lygionis su vyrais.

„Ne! Rusijoje nėra nei pažadėto rojau, nei darbo sąly- gos geros ir moterų neturi teisų su vyrais.

„Vieton namų ruošos darbo, mes dirbame sunkius vyrų darbus kasyklose ir laukuose.

„Mes moterys vartome gyvuliais. Nustojome būti žmo- nomis, motinomis ir dukterimis. Esame vergės, kurias komu- nistai baudžia plakimais, kankiniais, badu ir botagu.

„Dažnai pradedame savo lėčias kėsti nuo dvylikos metų amžiaus. Nes jei norime sauso, juodos duonos šmėtos, ar darbą gauti, esame priverstos savo kūnus parduoti.

„Mes, moterys, sulaukusios cvidėsint penkių metų pasi- darom paliegėliais. Fabrikuo e mus dalia — sunkūs darbas, Kasyklose mes dirbame tamybėse. Trisdešimt ar keturios- desimt moterų grupėmis traukiamės plūgus. Dažnai juntame diržą ant kupros... Gyverame valdžiai priklausančiuose butuose, kur kartais šeši arba aštuoni vyrai bei moterų gy- vena viename kambaryje.

„Mes caro laikais priklausėme prie liaudies. Rūgojome, kad netikusi valdžia... Nuvertus carą mus įgundė svajoti apie „rojų“. Gi dabar esame įsitikinusi, kad komunistų blo- gėnė valdžia. Ją sudaro apgavikai, žmogžudžiai, darbininkų skriaudėjai ir moterų išmėtiniojai.

„Daugelis moterų žudoši. Nes mirtis yra jų vienintelis iš- sigelbėjimas.

„Tikimės, kad šis laiškas, siunčiamas pasaulio moterims, galės iškelti aikštėn komunistų melus. Nes moterų, kurios dabar ramiai gyvena, atėjus komunistams neteks savo vyro, vaikų, savo namų ir gal net savo gyvybės. Kaip mes esame, taip ir Jus galite tapti vergėmis.

„Mūs balsas — Rusijos moterų šauksmas, kurios ken- čiamė altį bei alkį. Tai neapsakomai kenčiančiųjų balsas, ku- rios turi tačiau dar jėgų, gal sulaukti laiko, kada Dievas pa- sigalės mūsų.

„Pasirašo: Rostov moterų“.

Taip rašo Rusijos moterų. Jų laiške išreiškiamas tikras beviltiškumas. Vyrai kovoja už ar prieš komunizmą — mote- rims tenka nukentėti.

Šiandien, po visokių didžiųjų žudynių, Rusijoje yra vyrų mažiau negu moterų. Tai viena priežastis, dėl kurios moterų yra priverstos dirbti vyrų darbą. Nūnai, visi žino, kas yra komunizmas. Kiekvienas gali stoti už ar prieš komunizmą. Tačiau norint išsirinkti reikia prisiminti, ką komunizmas da- vė arba duoda Rusijai, Meksikai ir Ispanijai. Kraujo kla- nus, verksmą ir dantų griežimą, sudegintus miestus, plesimus, žudynes, savitarpinius karus ir mirtį.

K. K. V.

J. Purnaitė

Lietuvio Malda

Dangus apsiniaukęs liūdnei ašarojo,
Nebuvo matytis nei saulės šviesos,
Prie Nemuno kranto lietuvis vaitojo,
Netekęs dalelės, tėvynės brangios.

Jam širdį kaip replėmis spaudė
Krūtinę slėgė, it sunkus akmuo,
Jo mintyse vien nuliūdimas tegaudė —
Nerado jis kelio pareiti namo.

Jaunas lietuvis ilgai ten liūdėjo
Lig prisiegą darė, ištiesęs rankas
Gal jam Aukščiausias laimę žadėjo,
Nes buvo išklausęs ne kartą jo maldas.

Dangus apsiniaukęs liūdnei ašarojo,
Nebuvo matytis nei saulės šviesos,
Lietuvio širdyje kaip liepsna suliepsnojo:
Mūs tėvynės laisvė buvo ir bus!

Buenos Aires Lietuviai

SKAPLIERNOS SVENTE

Liepos 16 d., išpuola šv. Pa- nelės Marijos šventė — Skaplier nos. Tą dieną, kaip kas sekma- dienį, Bokoje Mišios 11,45., val., o Valentin Alsinoje 9,30 val. ry- to. Marijos mylėtojai garbina Ją įpatingu būdu Jos šventėse. Tad malda ir giesmė mylėjime Ma- riją Jos šventėje. K.

BUS NAUJAS ARNOTAS

Teko išgirsti, kad lietuvių ko- plyčioje Val. Alsinoje aukos yra renkamos naujam žaliam ar- notui. Beveik jau ir yra reikalin- ga suma. Bravo! Teko dar iš- girsti, kad tulūs žmonės iš Villa Castellino įtaisys altoriui už- dangą — užtiesalą. Be to, įtai- sė N. N. ir N. N. du paveikslu: šv. širdies ir šv. Marijos. Pa- stariesiems, kaip jau nekartą aukavusiems — ačiū.

Kor.

AR TAMSTA BŪSI?

Kas? Kur? ALKF ruošia link- smą popietį su įdomia progra- ma. Bus ir žydėlis — Mickis iš DockSud. Ką jis pasakos? Bus ir svirplys ir skruzdė. Na, ateik, pasiklausyk jų kalbos. Dar bus ir trumpa komedija: „Laivokar- tų perkant“. Kada? Lietuvų Dieną, liepos 30, 4 val. po piet. (Salės durys atdaros nuo 4 val.) Antrašas: Montes de Oca 320, buvusių Liet. Namų salėje. Tam sta ateik! Pasimatysime ir pasi- kalbėsime.

\$ 220 PEZAI KASOJE

Iki šiol, per bažnytnines rink- liavas Bokoje ir Val. Alsinoje su- rinkta \$ 220 su centavais. Kaip jau žinoma, tos aukos renka- mos Mišių metu ir dedamos at- skirame fonde. Sako, lašas po la- šo ir akmenį pratašo. Lygiai čia: centavas prie centavo pe- zus sudaro. Tikimasi, kad fon- das dar išaugs. X.

RENGIAMA LIETUVIŠKA VALANDA PER RADIO?

Teko išgirsti, kad rengiama lietuviška radio valanda. Tk- rai nenustatyta, bet rodos, lie- pos 22 ir 29 d. Apie Lietuvą kal- bės kas nors iš Atstovybės per- sonalo, be to dalyvaus smuikin- kas p. Ceitelis ir pianistas p. Bankas. Žiūrėsime!

Kor.

Š... MERGAITĖS IR MOTERYS

Kas tai per dalykas? Ar negir- dėjai? Argentinos Lietuvų Mo- terų ir Mergaičių draugija ieško naujų narių ir Tu, Mergaitė, ar Moterė, gali lengvai įstoti į jų draugiją. Kada ir kur? Rugpiū- čio 6 d. Olavarria 486, tuoj po lietuviškų pamaldų. Bet ir vie- tos nepamiršk! Tai didžioje ra- štinėje. Visos mergaitės ir mote- rys lauksime. M.

SIRDINGAI AČIŲ

Nors senai kaip įvyko Jauni- mo draugijos Tėvų Diena, bet vistiek reikia padėkoti visiems prisidėjusiems. Ir parengimas ir loterija gražiai pasisekė. Loteri- jai daiktų aukavo sekantieji: P.

Račkienė su dukterim, p. Žeki- nė, p. Rutkauskai, p. Povilonie- nė, p. Virbickas, A. L. Moterų ir Mergaičių draugija ir kit.

Taipogi salėje darbavosi p. Krivickas, p. Tvirkutis, p. Miku- čionis, p. Buzas, Moterų ir Mer- gaičių draugijos narės ir kit. Širdingai ačiū visiems, kurie at- silankė ir darbavosi tame pa- rengime. Kitų pavardes gal pa- leidom — sunku atsiminti. Ta- čiau ir vieniem ir kitiem mūsų padėkos žodis.

Jaunimo Valdyba.

GRAŽIOS IŠLEISTUVĖS

Kaip jau rašėme, šį penktadie- nį išvažiuoja į Lietuvą mūsų skaitytoja p-lė A. Juodytė. Ta pro- ga A. L. Moterų ir Mergaičių draugija užprašė atlaikyti iš- važiuojančios savo narės intenci- ją šv. Mišias. Gr po pietų, jau- kame ponų Paršelių bute, buvo suruoštos kuklios išleistuvės — arbatėlė. Šiose išleistuvėse, ku- rios praėjo jaukioje nuotaikoje,

dalyvavo kun. K. Vengras, po- nios Kazeliūnienė, Bagdonienė, Leščienė, Mikučionienė, Šums- kienė su dukterim, panelės U. Povilonytė, A. Stančikaitė, M. Šablevičiūtė, g. Braženaite, pp. Puodžiūnas, Šablevičius, Pad- valskis, Blumbergas ir kiti. P-lei Juodytei buvo palinkėta laimingos kelionės ir sudainuota „Ilgiausių metų“.

St.

SERGA

Jau kuris, laikas kaip serga Moterų ir Mergaičių draugijos narė, p-lė Zosė Gerdauskaitė. Gydytojai konstatuoja, kad rei- kės daryti kojoje operaciją.

Linkime mūsų pritelei greitai pasveikti.

Kor.

Mielas skaitytojai! Jei dar

neatsilygind už tau siunčiamą laikraštį, nedidelėdama tai pa- daryk. SVYTURYS laukia Tavo, mielas skaitytojai, paramos.

ATVYKO NAUJAS MOKY- TOJAS

Penktadienį, liepos 7 dieną, atvyko naujas mokytojas p. Vil- kas iš Montevideo. Kartu su juo atvyko ir ponis Vilkiene. Čia abu svečiai aplankė Tumo - Vaižgan- to mokyklą, Lietuvos Pasiuntiny- bę ir iškeliavo į Berisą. P. Vil- kas darbuosis tenykštėje lietu- vių mokykloje. Jam tenka dir- bti atsistatius p. Čiučeliui, kuris ketina apsigyventi Buenos Aires. Rep.

Lietuvių Diena įvyksta šio mė- nesio 30 d. 3 val. po pietų, buv. Liet. Namų salėje. Įdomi prog- rama, po kurios tęsiasi šokiai.

Šv. Cecilijos choras šio mėne- sio 22 d. važiuoja koncertuoti į Berisą. Dalyvaus Mindaugiečių parengime, kuriuomi minima draugijos sukaktis kartu su Iše- vių Diena.

Liepos 16 d. „A. L. Balsas“ ruošia Išeivių Dienos minėjimą, Jose Verdi salėje. Po programos seks šokiai.

LIETUVIS NUŠOVĖ SAVO SU- ZIEDUOTINĘ IR PATS NUSISOVĖ

1939 - VII - 12 d. laikraščiai praneša, kad Lanus, Teodoras Lessie (Lesys?) lietuvis, 28 metų amžiaus nušovė savo buvusią su- zieduotinę argentinietę, ir pas- kui pats nusišovė.

ATITAISYMAS

Pereitame numeryje, 'kroni- kos žinutėje, kurioje buvo apra- šoma spaudos remėjų pasitari- mas, įsibrovė klaida: 'praleista p. Mikučionio pavardė. Taip pat aiškumo dėlei pakartojame, kad visi dalyvavusieji pasitarime yra įgaliuoti rinkti ŠVYTURIO pre- numeratas ir skelbimus.

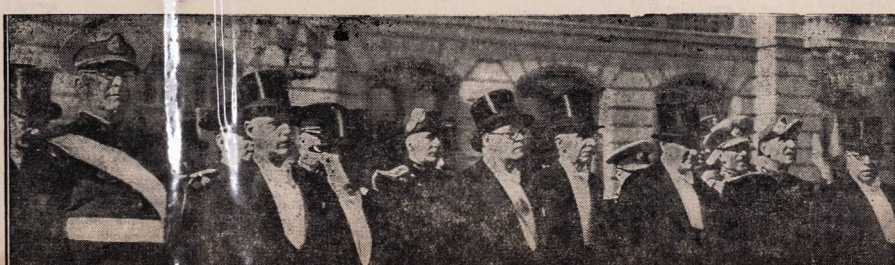
SVYTURIO REMĖJŲ PASITA- RYMAS

SVYTURIO remėjai ir priete- lai yra kviečiami į pasitarimą, kuris įvyks liepos 15 d., šeštadie- nį, 5 val. pas Tėvus Marijonus.

Administracija.

Viršuje, Argentinos Prezidentas su mini- striais eina į Kate-

dra. Apačioje, lai- ke „Te Deum“ kurį atlaikė Kardinolas Copello, T a u t o s šventės proga.

Laiškas Redakcijai

Gerbiama ŠVYTURIO Redak- cija.

Prašome neatsisakyti patal- pinti žemiau dedamą paaiškin- mą del „A. L. Balse“ Nr. 451 til- pusios korespondencijos, kurio- je rašoma apie VVS Berisso Sky- rių.

Minėtoji korespondencijoje ra- šoma: „Ilgą laiką Mindaugie- čiai, kurie buvo pasisavinę VVS Berisso Skyriaus kasą, neatsis- kaite prieš visuomenę ir tylėjo. Bet paskutiniu metu, prispy- rus Vargdieniečiams, gegužės 26 d. buvo sušauktas pas. V. Stundžia susirinkimas, kuris ši- tą reikalą „gražiai“ ir likvidavo. Iš kasoj buvusių 74 pezu ir 60 cent., beliko tik 28. Del šito rei- kalo „Vargdienio“ pirmininkas p. Dalinda buvo rašęs net porą atskirų laiškų „Išvien“ redakci- jai“.

Del viso to pareiškiu: nei Min- daugiečiai, nei kita kokia orga- nizacija, nieko bendro neturėjo

su kasa ir neturi. Kasos pinigai yra pas kasininką, p. Kulakaus- ką, kurį per susirinkimą išrinko minėtos Sąjungos Skyriaus na- riai. Šaukti susirinkimą niekas manęs nespyrė ir kaip VVS yra repartinė organizacija, vengiau naudotis kurios nors lietuvių or- ganizacijos patalpa ir susirinki- mus šaukiau savo gyvenamajame bute. Del kasos pinigų, ne iš 74,60 pez liko 28 pezai, bet iš 78,80 pez. liko 28,80 pez., nes 50 pezų pasiūsta VVS Centrai (Orderio Nr. 44194), ką gavo 86,32 litais. Pas kasininką ran- dasi likusieji pinigai, kurie bus pasiūsti Ginklų Fondui. P. Dalin- da su VVS Berisso Skyrium nie- ko bendro neturi, nes nėra buvęs nei jo nariu.

Baigdamas noriu priminti, kad tokios korespondencijos parodo jų rašytojų blogą valią.

V. Stundžia.

Buvęs VVSBS pirmininkas.

PASIUNTINYBĖS IR KONSULARINIO SKYRIAUS

adresas:

CERRITO 1493

TELEFONAS 44 - 5243

Priėmimo valandos: nuo 10 iki

12 ir nuo 14 iki 16 val.

Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Pasiuntinybė uždaryta Lietuvos ir statymu nustatytomis dienomis ir Argentinos respublikos svarbiomis šventėmis.

Didžiausias lietuvių viešbutis S. POVILONIO

Randasi Bdo de Irigo- yen 1692. Švarios nak- vynės. Skanūs valgiai.

LIETUVOS KONSULATO

MONTEVIDEO

adresas:

20 de Septiembre 1415

Telefonas 41 - 0350

AKUSERE

A. BENĖS BILEK

Daug jau pasidarbavusi lietuvių Kolonijoje c. LIMA 1217

U. T. 23 - B. O. - 3389

Priima kasdien nuo 9 val. iki

8 vakaro.

IŠ BERISSO

FOTO

BERMAN

Nueva York y

Valparaiso,

Berisso, FCS.

Daro specialias fotografijas skerdyklų karnetas